

Dragutin Pavličević
HRVATSKE KUĆNE/OBITELJSKE ZADRUGE I.
(do 1881.)

Nakladnik
Golden marketing-Tehnička knjiga
Jurišićeva 10, Zagreb

Za nakladnika
Ana Rešetar

Urednik
Ilija Ranić

Recenzenti
prof. dr. sc. Igor Karaman
dr. sc. Mirko Valentić

Knjigu objavljujemo u suradnji s
Institutom društvenih znanosti “Ivo Pilar” u Zagrebu

Ilustracija na naslovnoj stranici: rekonstrukcija tipičnog zadružnog
kućišta u Slavoniji s kraja 19. stoljeća, crtež Šime Puljića

Copyright © 2010., Golden marketing-Tehnička knjiga, Zagreb
Sva prava pridržana

ISBN 978-953-212-401-9

Dragutin Pavličević

HRVATSKE
KUĆNE/OBITELJSKE
ZADRUGE I.
(do 1881.)

Drugo, ponovljeno izdanje

Golden marketing-Tehnička knjiga
Zagreb, 2010.

Sadržaj

<i>Napomena uz drugo, ponovljeno izdanje</i>	7
Predgovor.	9
Uvod u literaturu o zadružnom pitanju.	13
I. POVIJESNO-TEORIJSKI PREGLED	21
1. Što je to kućna zadruga?	23
2. O nastanku i starosti kućnih zadruga	30
3. Idealizacija južnoslavenskih zadruga i ruske općine – mira	39
4. Zadruge u neslavenskih naroda	51
5. Teorije o nastanku i razvoju kućnih zadruga	59
6. Kritika zadružnih teorija.	67
II. O KUĆNIM ZADRUGAMA UOPĆE	75
1. O vrstama i tipovima kućnih zadruga	77
2. Veličina i ustrojstvo zadruge	85
3. Zadružni život u hrvatskoj književnosti	93
4. Marx, Engles i socijalisti o južnoslavenskoj kućnoj zadruzi.	109
5. Zadruge u zapisima inozemnih autora	117
III. KUĆNE ZADRUGE U DOBA NEOAPSOLUTISTIČKE MODERNIZACIJE (1848–1860).	129
1. Zemaljski i drugi organi vlasti prema zadrugama.	131
2. Anketa <i>Gospodarskog lista</i> 1850.	140
3. Spisi o zadružnom pitanju iz 1852.	149
4. Franjo Žužel o “životu patriarkalnom”	158
5. Suvremenici o važnosti Utješenovićeve djela	165

IV. HRVATSKI SABOR POKUŠAVA RIJEŠITI ZADRUŽNO PITANJE USTAVNIM PUTEM (1861–1867)	171
1. Pripremni spisi za sjednicu Hrvatskog sabora 1861.	173
2. Prvi zakonski nacrti o zadrugama za Sabor 1861.	183
3. Hrvatski sabor 1861.o zadružnom pitanju	191
4. Utješenović 1862. ukida saborsku osnovu “o uređenju zadrukah”	201
5. Hrvatska javnost i tisak o zadrugarstvu (1862–1867).	211
V. LIBERALIZACIJA DIOBA U NAGODBENOM RAZDOBLJU (1868–1881)	219
1. Zakonska načela i nacrti o zadrugama za saborsko zasjedanje 1868–1870.	221
2. Sabor 1868–70. donosi prvi hrvatski zakon o zadrugama	226
3. Spor unionista i narodnjaka oko zadruga (1869–71)	232
4. Rasap zadruga (1870–72) i “pravostaja” zakona iz 1870. godine	239
5. Zadružno pitanje u doba Mažuranićeve modernizacije (1873–1880)	246
6. Kućne zadruge u bjelovarskoj županiji, odnosno dijelu bivše Križevačko-đurđevačke krajine (1871–1881)	259
7. Statistički podaci o zadrugama i njihovim diobama (1851–1880)	273
8. Zadružne diobe u doba agrarne krize (1873–1880).	285
VI. PRILOZI O KUĆNIM ZADRUGAMA U HRVATSKOJ (1699–1881)	293
Zaključak	369
Summary	377
Zusammenfassung	383
Popis skraćenica	389
Kazalo osobnih imena	391
Kazalo zemljopisnih naziva	402